

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **Gjuhë dhe letërsi shqipe (2012/2013)**

Fakulteti	Gjuhët, Kulturat dhe Komunikimi
Cikli i studimeve	Cikli i dytë (Pasdiplomike)
SETK	60
Titulli	Magjistër i shkencave filologjike - Drejtimi: Gjuhësi / Letërsi
Numri në arkiv i akreditimit [60]	
Data akreditimit	18.10.2012

Përshkrimi i programit

Programi pasdiplomik për Gjuhë dhe letërsi shqipe, është dizajnuar me qëllim që studentët, të cilët do të përfshihen në këtë program, të fitojnë njohuri që i ofrojnë kah profesionet që janë të lidhura ngushtë me sferën e gjuhës, kulturës, letërsisë dhe arsimit, si dhe shkathtësitë e kompetencat në këtë fushë të dijes, pastaj për punësimin e të diplomuarve tanë në nivele më të larta të sektorit publik dhe privat.

Karriera

Studentët e diplomuar do të mund të punësohen në fusha të shumta të jetës shoqërore dhe profesionale:

- Mësimdhënie: në shkolla të gjuhës, në gjimnaze, në shkolla fillore dhe të mesme, profesorë universitarë. - Punësim: gjuhëtarë, gazetarë, në ndërmarrje të ndryshme si lektorë, përkthyes dhe interpretues të gjuhës shqipe në ministri dhe institucione të tjera qeveritare, përkthyes/interpretues në gjyqe dhe institucione të tjera të ngjashme: përkthyes/interpretues në organizatat profesionale, përkthyes/interpretues në sektorin shoqëror dhe atë privat, përkthyes/interpretues në organizata ndërkombëtare

Rezultatet e të mësuarit

Njohuritë dhe të kuptuarit

Me këtë program, kandidati fiton njohuri të përgjithshme për shumë fusha gjuhësore dhe letrare, si ato disiplinare ashtu edhe në ato interdiciplinare. Me këto ai fiton njohuri më të reja dhe të rëndësishme bashkëkohore, që do t'i mundësojë të jetë më kreativ dhe më profesional në zgjidhjen e problemeve gjuhësore dhe letrare.

Aplikimi i njohurive dhe të kuptuarit

Korpusi i njohurive i mundëson punësime të ndryshme që përfshin sektorë të shumtë dhe të llojllojshëm të jetës shoqërore dhe profesionale. Njohuritë mund të zbatohen në mësimdhënie, duke punuar si profesorë në shkollat e mesme dhe si asistentë në fakultetet dhe institutet përkatëse; mund të punojnë si studiues dhe hulumtues në fushat e gjuhësisë dhe të folklorit, në institutet e ndryshme që merren me çështje të gjuhësisë dhe të letërsisë; mund të punojnë si gazetarë, redaktorë dhe lektorë, por edhe si kritikë gjuhësor në medime të ndryshme elektronike dhe të shkruara, ku mund të jep kontribut për çështjen e zbatimit të normës letrare; Mund të punojnë si përkthyes dhe interpretues të gjuhës shqipe në komunat dygjuhësore, ministritë dhe institucionet e tjera qeveritare, në gjyqet dhe institucionet e tjera të ngjashme, në organizatat

profesionale, në sektorin shoqëror dhe atë privat, në organizata ndërkombëtare etj.

Aftësitë për të vlerësuar

Është i aftë të hartojë dhe vlerësojë planprograme mësimore nga fusha e gjuhësisë për shkollat fillore, të mesme dhe universitare; mund të vlerësojë mbajtjen e orëve mësimore nga fusha e gjuhësisë dhe letërsisë; ka aftësi të vlerësojë dhe krahasojë përkthimet nga një gjuhë në gjuhë tjetër; mund të vlerësoj redaktimin dhe lektorimin e teksteve të ndryshme gjuhësore, letrare dhe publicistike, duke vlerësuar shkallën e lartë të lektorimit dhe duke i gjetur gabimet eventuale gjuhësore; mund të vlerësojë një vepër edhe nga aspekti kompozicional dhe përmbajtjesor, si dhe duke veçuar vlerat gjuhësore dhe letrare; ka aftësi të jetë i zgjidhur në ndonjë juri profesionale nga fusha e gjuhës dhe letërsisë për të vlerësuar, studimet gjuhësore dhe letrare më të mira; ka aftësi të kyçet në ekipe hulumtuese, të hartojë tekste letrare, publicistike fjalorë leksikorë dhe fjalorë të tjerë.

Aftësitë e komunikimit

Ka shkathtësi profesionale për të mbajtur orë mësimore nga letërsia dhe gramatika e gjuhës amtare, në përputhshmëri me planprogramet për shkollat fillore, të mesme dhe universitare; mund të mbajë kurse për mësimin e gjuhës dhe letërsisë shqipe për të huajt. Mund të përkthejë vepra shkencore letrare dhe gjuhësore nga gjuhët në kontakt me gjuhën amtare dhe anasjelltas; mund të marrë pjesë në simpoziume dhe seminare vendore dhe ndërkombëtare dhe me anë të kumtesave mund të paraqesë rezultate origjinale nga hulumtimet që ka bërë për disiplina të ndryshme letrare dhe gjuhësore; mund të shkruajë recensione për vepra të botuara nga fusha e letërsisë dhe gjuhësisë, recensione për botimin e studimeve letrare dhe gramatikave si tekste mësimore mund të bëjë hulumtime të pavarura dhe të marrë përgjegjësi për rezultatet e kumtuara; mund të botojë artikuj shkencorë dhe vepra nga fusha e letërsisë dhe gjuhësisë.

Aftësitë e të mësuarit

Ka aftësi të zgjidhet si asistent në institucionet albanologjike dhe të ndihmojë në ekspeditat shkencore; mund të paraqitet si lider në projekte të caktuara nga fusha e letërsisë dhe gjuhësisë dhe të iniciojë ndryshime në institucione të ndryshme. Për të arritur rezultate më të mira, mund të prezantojë njohuri të reja, mund t'i trajnojë të tjerët, duke mbajtur kurse në lëmi të caktuara, si në: drejtshkrim, lektorim të tekstit letrar, përdorimin e metodave dhe teknologjive të reja për mësimdhënie etj.; mund të mbajë trajnime si përgatitet një projekt, si shkruhet një punim shkencor etj.; mund të propozojë risi, që mungojnë në atë institucion, si: hapja e seksioneve të ndryshme nga letërsia dhe gjuha, hapja e bibliotekës, promovimi i ndonjë veprë letrare dhe gjuhësore etj.; mund të propozojë metoda të reja për mësimin e shqipes sipas niveleve për të huajt. Gjithsesi, duhet të vazhdojë arsimimin e mëtejshëm dhe njohuritë e reja përsëri t'i prezantojë në institucionin ku punon, por edhe jashtë tij.

Lista e lëndëve

Semestri 1

- [6.0 SETK] **Metodologjia e hulumtimit**
- [6.0 SETK] **Civilizimi shqiptar**
- [6.0 SETK] **Dimensioni ballkanik i folklorit shqiptar**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore 1**
- [6.0 SETK] **Lëndë zgjedhore 2**

Semestri 2

- [24.0 SETK] **Punimi i magjistraturës**
- [6.0 SETK] **Lëndë e lirë zgjedhore 1**

Description of courses

Lëndë obligative

- **Metodologjia e hulumtimit**
Materiali i këtij programi ka të bëjë me format dhe metodat më të reja të metodologjisë bashkëkohore për studimin e lëndës së gjuhës dhe letërsisë shqipe. Në fakt këtu përfshihen metodat, format, teknikat, organizimi i punës individuale hulumtuese shkencore me karakteristikat specifike të saj.

- **Civilizimi shqiptar**

Zbulohen aspektet më relevante të kulturës, civilizimit kombëtar dhe shoqërisë bashkëkohore shqiptare. Lënda ofron dije themelore përmes disa sferave kyçe, duke e analizuar në mënyrë të gjithanshme letërsinë dhe kulturën në një perspektivë evropiane.

- **Dimensioni ballkanik i folklorit shqiptar**

Është një materie mjaft e pasur dhe e koncentruar nga folklori shqiptar dhe ai ballkanik, përmes e cila i spikat vlerat të mëdha të kulturës shpirtërore, të trashëguara nga gjeniu popullor, vlera këto që dëshmojnë për bukurinë përkritazi me dellin poetik të krijuesve anonimë, për aftësitë krijuese të tyre në sferat e artit, i cili pasqyroi qart e bukur të kaluarën historike të popullit shqiptar dhe popujve të Ballkanit.

- **Punimi i magjistraturës**

Studentët futen në lëndën e studimit dhe përqendrohen në zgjidhjen e problemit hulumtues për tezën. Mbledhin materialin për tezën, bëjnë përzgjedhjen, interpretimin e materialeve teorike dhe empirike nëpërmjet metodave të avancuara cilësore dhe sasore.

Lëndë zgjedhore

- **Etnolinguistika**

Kjo lëndë përfshinë marrëdhëniet në mes të gjuhëve të popujve dhe ndikimet e ndërsjella të faktorëve gjuhësorë dhe etnikë në zhvillimin e gjuhës si dhe veçorive të ndryshme të stereotipave. Etnolinguistika ka ndikim në gjuhë, kulturë, onomastikë, letërsi etj.

- **Letërsia moderne shqipe**

Karakteristikat kryesore të modernizmit shqiptar janë tendencat pozitive të modernistëve, kërkesat e tyre në letërsi, gjendja sociale-politike dhe letërsia, motivet dhe subjektet mbisunduese në veprat e tyre, ideja universale, filozofia jetësore, parashikimi i vështirësive, optimizmi i madh jetësor, temat e ngjarjeve historike.

- **Analiza e tekstit letrar**

Tekstet letrare dhe përfaqësuesit e tyre prezantohen gjithanshëm, duke u nisur nga analizat e temave dhe motiveve të ndryshme, çështjeve të stilistikës dhe mënyrës së interpretimit të tekstit letrar.

- **Sociolinguistika shqipe**

Lënda përfshin pjesën praktike dhe teorike që ka për qëllim konceptet themelore që kanë të bëjnë me marrëdhëniet gjuhësore dhe shoqërinë, përkatësisht me mënyrën në të cilën e shfrytëzojmë gjuhën në kontekste të ndryshme shoqërore, si dhe në shkaqet themelore të varianteve gjuhësore. Funkzioni i gjuhës në shoqëri, marrëdhëniet midis gjuhës dhe kulturës; stratifikimi horizontal dhe vertikal i gjuhës; diferencimi; politika gjuhësore; normimi i gjuhës standarde.

- **Stilistika dhe pragmatika**

Përmbajtja: rëndësia pragmatike, kuptimi i porosive të fshehura, mënyra e arritjes së qëllimeve në procesin e komunikimit, përdorimi i elementeve si: porosi kuptimore, porosi dhe paragjykime implicite.

- **Fonetika eksperimentale**

Lënda përfshin historinë e fonetikës, fonetikës eksperimentale, komponentët fonologjikë, fonemat, formimin e tyre dhe mënyrat e ndarjes në grupe dhe nëngrupe, rolin e elementeve fonologjike, dallimin midis gjuhës së vjetër shqipe dhe gjuhës së sotme standarde.

- **Letërsia bashkëkohore shqipe**

Studentët fitojnë njohuri të përgjithshme nga fusha e letërsisë bashkëkohore shqipe, duke i studiuar vlerat e larta të kulturës artistike dhe letrare. Studiohet produkti cilësor letrar duke fituar dituri themelore mbi kultin e së bukurës në art dhe fillimin e epokës së re me kulmimin e vlerave artistike letrare.

- **Kapituj të zgjedhur nga aplikacionet e TI për përpilimin e një punimi shkencor**

Qëllimi i kësaj lënde është: - T'u tregojë studentëve elementet teknike, strukturën e tekstit dhe përpunimin e një punimi shkencor. - T'u mundësojë të fitojnë njohuri dhe shkathtësi nga kapitujt e zgjedhur të aplikacioneve TI, të nevojshëm për përgatitjen e punimeve shkencore. - T'i njoftojë me zbatimin praktik të këtyre objektivave, gjatë

përpunimit të punimeve individuale të studentit.

- **Aplikacione për përpunimin statistikor të të dhënave**

Qëllimi i kësaj lënde është: - T'u tregohen studentëve elementet teknike nga lëmi i statistikës: organizimit, përpunimit, zbatimit përmes analizave dhe publikimit të të dhënave. - T'u mundësohet studentëve të fitojnë njohuri dhe shkathtësi të aplikacioneve për përpunimin statistikor të të dhënave. - T'i zbatojnë në praktikë objektivat në përpunimin statistikor të të dhënave të marra nga pyetësorët, raportet, studimet shkencore dhe dokumentet tjera.

- **Hyrje në gjuhësinë e përgjithshme**

Lënda Hyrje në gjuhësinë e përgjithshme ka karakter formues dhe teorik. Studentët njihen me objektin e studimit të disiplinës teorike, përkatësisht me ligjësitë e përgjithshme të funksionimit të gjuhëve, mënyrat e studimit të tyre, metodat themelore të studimit në gjuhësi, teoritë më të përhapura në këto studime. Synohet që studenti të jetë në gjendje të krijojë një ide më të saktë për vendosjen e dijeve të përgjithshme mbi gjuhët.